

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School te Sint-Genesius-Rode

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	4853
	Instelling	Vrije Lagere School
directeur		Jan DE SUTTER
adres		Kloosterweg 1 - 1640 SINT-GENESIUS-RODE
telefoon		02-380.09.28
fax		02-380.97.47
e-mail		secretariaat@olvrodebasis.be
website/URL		www.olvrodebasis.be
	Bestuur van de instelling	962423 - VZW Onze-Lieve-Vrouwinstituut te SINT-GENESIUS-RODE
adres		Kloosterweg 1 - 1640 SINT-GENESIUS-RODE
	Scholengemeenschap	122044 - Zoniënrans te ALSEMBERG
adres		Brusselsesteenweg 20 - 1652 ALSEMBERG
	CLB	114827 - Vrij CLB Halle te HALLE
adres		Ninoofsesteenweg 7 - 1500 HALLE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/09/2011, 20/09/2011, 22/09/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	03/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Lieve Leconte
	Teamleden	Veronique Biltereyst Kurt Maenhout
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Lager onderwijs: Nederlands	7
3.2 Lager onderwijs: Frans	8
3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Personeelsbeheer	10
4.2 Professionalisering	10
4.3 Materieel beheer	10
4.4 Welzijn	10
4.5 Curriculum	10
4.6 Begeleiding	10
4.7 Evaluatie	10
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	12
6.1 Wat doet de school goed?	12
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	13
7. ADVIES	13
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije lagere school 'Onze-Lieve-Vrouwinstituut' ligt in de faciliteitengemeente Sint-Genesius-Rode. Haar **omgeving** wordt gekenmerkt door een groeiende Franstalige populatie en dit weerspiegelt zich ook in de leerlingenkenmerken op deze school. Omwille van deze specifieke **context- en inputgegevens** kan de school een beroep doen op ruime omkaderingsmiddelen in het teken van rand- en taalondersteuning. Ze **profileert** zich duidelijk als een school die kwaliteitsvol onderwijs nastreeft met eerbied voor het Nederlandstalige karakter en de eigenheid van elk kind. Vanuit haar opvoedingsproject en geïnspireerd door de leerplannen stelt de school haalbare doelstellingen voorop en realiseert deze in belangrijke mate. Het Onze-Lieve-Vrouwinstituut deelt een campus met een secundaire school en een autonome kleuterschool. Hierdoor zijn er heel wat **doorstroommogelijkheden**. De onderlinge samenwerking tussen deze onderwijsstructuren situeert zich op het niveau van organisatorische afspraken, integratieactiviteiten en een vlotte informatiedoorstroming van leerlingengegevens. De mogelijkheden tot leerinhoudelijk overleg zijn veeleer beperkt.

Om te beoordelen of de school voldoet aan de **erkenningsvoorwaarden**, onderzocht de inspectie de leergebieden Nederlands, Frans en wereldoriëntatie. De eigen schoolprestaties, de globale resultaten na het aanvangsjaar in het secundair onderwijs en de totaliteit van het onderwijsleeraanbod onderbouwen de inspanningen van de school om de onderwijsdoelstellingen te realiseren.

Wat het **leergebied Nederlands** betreft, duiden het onderwijsleeraanbod, de schoolloopbaangegevens en de resultaten van de leerlingen op een degelijk rendement. De school realiseert de leerplandoelen rond kennis, inzicht en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken. Ze vertrekt hierbij vanuit een gelijkgerichte visie, een duidelijke systematiek en leerinhoudelijke afspraken. Om het leerplan te vertalen naar de klaspraktijk, gebruikt de school onderwijsleerpakketten. De consequente toepassing hiervan garandeert een gradueel en evenwichtig onderwijsleeraanbod. Gezien de specifieke leerlingenkenmerken besteedt de school bijzondere aandacht aan leesbevorderende activiteiten. Deze kwaliteitsvolle initiatieven dragen bij tot betere leesprestaties en kunnen een hefboom zijn om de andere zorginterventies binnen dit leergebied doeltreffender aan te pakken.

Ook voor het **leergebied Frans**, realiseert de school de leerplandoelen. De resultaten die ze voorlegt, bevestigen dat de leerlingen de eindtermen voor dit leergebied ruimschoots bereiken. De school onderzocht nog niet de mogelijkheden om een beleid rond vreemdetalenonderwijs te voeren, dat aansluit bij haar leerlingenpopulatie. Het gevolg is dat het onderwijsleeraanbod en de leerbegeleiding te weinig afgestemd is op de heterogeniteit van de groep en op de beginsituatie van de leerling.

Voor het **leergebied wereldoriëntatie** is er een duidelijke evolutie merkbaar sinds de vorige doorlichting (2007). De school slaagt er grotendeels in om de totaliteit van haar onderwijsleeraanbod leerplangericht te bewaken en om een gefundeerde mix aan te bieden van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes. Ze steunt hiervoor op een onderwijsleerpakket en andere actuele bronnen. Omdat er nog geen uniforme afspraken gelden over de wijze van evalueren, kent de evaluatiepraktijk van dit leergebied een verschillende invulling. De vorderingen die de leerling maakt, worden niet in alle leeftijdsgroepen op een transparante wijze in kaart gebracht. Hierdoor heeft de school voor dit leergebied een beperkt zicht op haar leeropbrengsten.

Om een uitspraak te doen over de **kwaliteitszorg**, onderzocht de inspectie de **evaluatie- en rapporteringspraktijk**. De school greep de aanbevelingen uit de vorige doorlichting aan om zich te verdiepen in de visie op 'breed evalueren en rapporteren'. Momenteel doorloopt de school een traject om zowel haar evaluatie- als rapporteringpraktijk te optimaliseren. Vanaf dit schooljaar wordt een nieuw rapport ingevoerd dat nauwer aansluit bij de richtlijnen in het leerplan. De onderlinge afstemming tussen de evaluatie- en rapporteringspraktijk is in volle ontwikkeling. Het betekent dan ook een uitdaging voor

deze school om haar evaluatiepraktijk competentiegericht te vervolledigen en om de leerlingen talentgericht te oriënteren naar het vervolgonderwijs.

Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden en naar de kwaliteitszorg bevestigt dat de school een **algemeen beleid** voert om de onderwijsdoelstellingen te realiseren en om de kwaliteit van de processen die hiertoe bijdragen blijvend te optimaliseren. Binnen een sfeer van vertrouwen en wederzijds respect streven alle betrokkenen kwaliteitsvol onderwijs na, maar de school mist nog een doeltreffende aansturing en opvolging van de vernieuwingsinitiatieven. De reflecterende houding over de eigen onderwijskwaliteit is in ontwikkeling, maar de meerwaarde van de outputgegevens in functie van kwaliteitsbewaking is nog niet bij iedereen doorgedrongen. Het democratische en participatieve beleid en de actieve betrokkenheid van alle teamleden zijn alvast sterke troeven die een permanent schoolontwikkelingsproces mogelijk maken.

De inspectie sluit de doorlichting af met een **gunstig advies**. Ze heeft er alle vertrouwen in dat de school de geformuleerde aanbevelingen vanuit een gedragen schoolvisie en op een doeltreffende wijze zal aanpakken.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Lager onderwijs
Nederlands
Frans
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs
Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- De school realiseert de **leerplandoelen** rond kennis, inzicht en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de **eindtermen** voor het leergebied Nederlands te bereiken. Dit blijkt uit de voorgelegde planningsdocumenten, het leerlingenwerk, de evaluaties, de schoolloopbaangegevens en de prestaties van de leerlingen. De resultaten van de externe eidevaluaties bevestigen het rendement van de schoolwerking.
- Om het leerplan Nederlands te concretiseren en te plannen, zijn de onderwijsleerpakketten richtinggevend. De consequente toepassing ervan heeft een gunstige invloed op de **gradatie en continuïteit** in het onderwijsleeraanbod en op het evenwicht tussen de verschillende domeinen van dit leergebied.
- De **evaluatiepraktijk** vertrekt vanuit de onderwijsleerpakketten en wordt aangevuld met eigen toetsen en met genormeerde testen voor spelling en technisch lezen. De richtlijnen in het leerplan om de leerlingen competentie- en procesgericht te evalueren, zijn doorgaans aanwezig in de gehanteerde evaluatievormen. Er is een duidelijke relatie tussen de vooropgestelde doelen en activiteiten en de evaluatie van de verschillende leerdomeinen.
- Ook de **rapportering** over de prestaties van de leerlingen voor dit leergebied omvat de verschillende domeinen uit het leerplan. Daarnaast verduidelijkt de toetsenmap een aantal gerealiseerde doelen of leerinhouden. Met de nieuwe wijze van rapporteren groeit ook de aandacht voor meer procesgerichte feedback over de leervorderingen.
- Het schooleigen **taalbeleid** vertaalt zich in een aantal concrete afspraken die een gelijkgerichte benadering van het taalonderwijs ondersteunen. Het **onderwijsleeraanbod** richt zich in grote mate op het communicatieve taalgebruik en vertaalt zich in diverse leesbevorderende initiatieven en -strategieën, functionele taaltaken en klasoverschrijdende activiteiten. Deze kwaliteitsvolle acties begunstigen de ontwikkeling van de taalvaardigheden.
- Om de leerlingen te **begeleiden** in hun leer- en ontwikkelingsproces, krijgen de leerkrachten systematisch ondersteuning vanuit het zorgteam. Toch blijven er mogelijkheden liggen om de gegenereerde lestijden in het kader van rand- en taalondersteuning efficiënter aan te wenden in functie van de beginsituatie en de taalnoden van de leerling. De voorgelegde planningsdocumenten, de leerlingendossiers, het leerlingenwerk en de evaluaties bevestigen dat het onderwijsleeraanbod en de ondersteuning nog te weinig is afgestemd op het leerlingenprofiel. Hoewel de school de vorderingen die de leerlingen maken voor dit leergebied systematisch opvolgt en in kaart brengt, leiden deze gegevens in beperkte mate tot een doeltreffende differentiatie. Ook de zorginterventies missen nog een doelgerichte aanpak en opvolging.
- Een aantal initiatieven wijzen op de groeiende aandacht voor de **kwaliteitsbewaking** van dit leergebied. Zo stuurde de school haar onderwijsleeraanbod bij onder meer op basis van resultaten, externe verslagen, formeel en informeel overleg. Een grondige analyse van de resultaatgegevens leidt in mindere mate tot bijsturing van het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten. Ook de mogelijkheden tot informatiedoorstroming over de prestaties van de leerlingen en tot leerinhoudelijk overleg met de kleuterschool en vooral met de secundaire school, gelegen op dezelfde campus, worden niet ten volle benut. Hierdoor blijven er kansen liggen om de **effecten van de inspanningen voor dit leergebied** na te gaan.

- Niettegenstaande de specifieke schoolkenmerken, ontplooiën zich weinig doelgerichte **vernieuwingsinitiatieven** om de competenties van de leerkrachten te versterken. Omdat de opgedane expertise vanuit het zorgteam weinig planmatig doorstroomt, zijn de effecten ervan niet overal merkbaar in de klaspraktijk.

3.2 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering

- De school realiseert de **leerplandoelen** rond kennis, inzicht en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de **eindtermen** voor het leergebied Frans te bereiken. Dit blijkt uit de voorgelegde planningsdocumenten, het leerlingenwerk, de evaluaties, de schoolloopbaangegevens en de resultaten van de leerlingen.
- Om het **formele onderwijs Frans** in de derde graad te concretiseren en te plannen, is een onderwijsleerpakket richtinggevend. De consequente toepassing ervan heeft een gunstige invloed op het evenwicht tussen de verschillende domeinen van dit leergebied. De communicatieve component staat hierbij centraal. Mede hierdoor sluit het aanbod nauwer aan bij de visie en de uitgangspunten van de eindtermen en het leerplan.
- De **evaluatiepraktijk** in de derde graad vertrekt ook vanuit het gehanteerde onderwijsleerpakket en richt zich op de meting van de verschillende vaardigheden, conform het leerplan.
- Er zijn duidelijke richtlijnen om vanaf dit schooljaar de **rapportering** over de vorderingen die de leerling maakt voor dit leergebied meer procesgericht te onderbouwen.
- Naast het formeel onderricht vanaf de derde graad, krijgen de leerlingen ook Frans aangeboden in de **tweede graad**. Hoewel er een aantal aanzetten zijn om Frans te **initiëren**, duiden de planningsdocumenten, de onderwijsleermiddelen en de observaties veeleer op 'het expliciet aanleren' van deze vreemde taal.
- Een grote groep leerlingen beheerst al 'de taalvaardigheden' omwille van hun Franstalige achtergrond, terwijl voor een andere groep het Frans een nieuwe taal is. Toch bevestigen het onderwijsleeraanbod en het pedagogisch-didactisch handelen van de leerkrachten dat de school te weinig rekening houdt met deze heterogeniteit en met het ontwikkelingsniveau van de leerling. Dit heeft als gevolg dat er breuklijnen ontstaan in **gradatie en continuïteit** bij de overgang naar de volgende leeftijdsgroepen.
- Omdat de school de beginsituatie over het vreemdetalenonderwijs niet in kaart brengt, leidt de grote taaldiversiteit in de klasgroep nauwelijks tot de uitbouw van **aangepast onderwijs**. Er zijn weinig duidelijke criteria voor de ondersteuning van het leerproces. Zowel het aanbod als de evaluatie zijn veeleer gericht op de 'gemiddelde' leerling. Hoewel de leerlingen stimulansen krijgen om van en met elkaar te leren, ontbreekt een meer uitdagend aanbod voor de 'gevorderde' leerling. Hierdoor blijven er mogelijkheden liggen om de 'leerkracht' van deze groep te versterken.
- De school wendt haar autonomie nog niet aan om een **beleid rond vreemdetalenonderwijs** te voeren, afgestemd op de eigenheid van de schoolpopulatie. Uit de gesprekken blijkt enerzijds een zekere terughoudendheid van de school. Anderzijds stellen we vast dat de inspraakorganen niet geraadpleegd worden over deze ruimere benadering. Mede hierdoor blijven er mogelijkheden liggen om zich als school duidelijk te profileren en om de onderwijstijd efficiënter te gebruiken.
- De vernieuwingsbereidheid en de **ontwikkelingen** situeren zich op het vlak van implementatie van de vernieuwde eindtermen en leerplandoelen en de invoering van actuele onderwijsleerpakketten. Niettegenstaande de specifieke context- en inputgegevens ontplooiën zich weinig doeltreffende initiatieven om de kwaliteit en de organisatie van het vreemdetalenonderwijs te optimaliseren en om de competenties van de leerkrachten te versterken.

3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school realiseert in voldoende mate de **leerplandoelen** rond kennis, inzicht en vaardigheden die noodzakelijk zijn om de **eindtermen** voor het leergebied wereldoriëntatie te bereiken. Dit blijkt vooral uit de volledigheid van het onderwijsleeraanbod.
- In het kader van haar **interne kwaliteitszorg** gaf de school gevolg aan de aanbevelingen uit het vorige doorlichtingsverslag. Er ontplooiden zich inmiddels doelmatige acties om de totaliteit van het aanbod leerplangericht te bewaken. Omdat de school over weinig transparante outputgegevens beschikt, heeft ze een beperkt zicht op het rendement van de inspanningen en de kwaliteit van dit leergebied.
- Een eigen **visie** op wereldoriëntatie die rekening houdt met de specifieke leerlingenkenmerken, het opvoedingsproject en de methodische grondslagen van het leerplan, is in ontwikkeling. Hierdoor kent de invulling van thematisch werken en exemplarisch leren nog groei mogelijkheden.
- Om het leerplan te concretiseren en te plannen, vertrekt de school vanuit eigen samengestelde thema's die aangevuld worden met materialen uit verschillende bronnen. Een recent ingevoerd onderwijsleerpakket is te herkennen in de meeste thema's en verzekert de doorgaande lijn voor een aantal cursorische leerinhouden. De individuele planningsdocumenten bevestigen de inspanningen van de school om de verschillende **bestaansdimensies** van dit leergebied **evenwichtig, gradueel** en **geïntegreerd** aan te bieden.
- Uitgewerkte jaarplannen per leerjaar getuigen van een groeiende zorg voor de **verticale samenhang** binnen dit leergebied. Een leerinhoudelijke afstemming op de leerplandoelen is in ontwikkeling. Ook de continuïteit in en het functioneel gebruik van de tijd- en ruimtekaders kent nog uitbreidingsmogelijkheden.
- De school levert inspanningen om de **horizontale samenhang** tussen leerinhouden na te streven, maar de kwaliteit is van wisselende aard. Dit komt omdat er weinig concrete afspraken bestaan om de samenhang in het aanbod te garanderen. Hoewel er goede aanzetten zijn om meer flexibele werkvormen te hanteren, duiden de aangeboden onderwijsleersituaties veeleer op klassikaal onderwijs. Dit heeft als gevolg dat de mogelijkheden voor leerlingen- en taalactiviteit beperkt blijven.
- De aangeboden thema's getuigen doorgaans van **werkelijkheidsggericht** onderwijs dat aansluit bij de leef- en beleavingswereld van de leerlingen. De richtlijnen in het leerplan om leerlingen te laten **exploreren** en te leren **onderzoeken** binnen een positief en stimulerend pedagogisch klimaat, zijn herkenbaar in de onderwijsleersituaties en de activiteiten in de klas, de nabije en verdere omgeving. Voor **leerling- en ouderparticipatie** en voor de inbreng van ervaringsdeskundigen heeft de school minder aandacht.
- De **evaluatiepraktijk** van dit leergebied kent een verschillende invulling. Dit komt omdat er geen duidelijke schoolafspraken zijn om de vorderingen van de leerling voor zowel kennis, vaardigheden als attitudes in kaart te brengen. De focus ligt vooral op het meten van **kennis**. De observatie van de **vaardigheden en de attitudele leerplandoelen** gebeurt veeleer intuïtief. De resultaten van dit leergebied vormen geen criteria bij het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.
- De nieuwe wijze van **rapporteren** is alvast een goede aanzet om de vorderingen die de leerlingen maken voor dit leergebied breder in kaart te brengen en transparanter te communiceren. Hierdoor komt ook de 'waarde' van dit leergebied meer tot uiting.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Personeelsbeheer

4.2 Professionalisering

4.3 Materieel beheer

4.4 Welzijn

4.5 Curriculum

4.6 Begeleiding

4.7 Evaluatie

4.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Motivering

- De school ontwikkelde de voorbije drie jaar een **evaluatiebeleid** dat vorm kreeg door een interne werkgroep, teamgerichte nascholing en intensieve begeleiding. De school doorloopt momenteel een traject om zowel haar evaluatie- als rapporteringpraktijk te optimaliseren. Een **visie** op evalueren groeit, maar is nog geen verworvenheid. De **afspraken** richten zich hoofdzakelijk op de organisatie en minder op de inhoudelijke vormgeving van evalueren. De school ziet het **doel** van evalueren vooral in functie van het rapporteren en minder als controle op het bereiken van de vooropgestelde leerplandoelen. De evaluatiecriteria om het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen zijn beperkt en weinig transparant.
- Voor de meeste leergebieden sturen de gehanteerde onderwijsleerpakketten de **evaluatiepraktijk** aan. De consequente toepassing ervan begunstigt het evenwicht binnen de domeinen en de congruentie met de vooropgestelde doelen.
- Toch heeft de kwaliteit van de evaluatie nog uitbreidingsmogelijkheden. Behalve een aantal goede aanzetten om de beheersingsgraad van de leerplandoelen **procesgericht** te evalueren en de groeiende aandacht voor evaluatievormen waarbij leerlingen zichzelf kunnen evalueren, duiden de voorgelegde evaluatie-instrumenten veeleer op een productgerichte evaluatie. Voor een aantal leergebieden en -domeinen ervaart de school een sterke nood aan transparante **observatiecriteria** om de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen in kaart te brengen.
- Om op een meer objectieve manier zicht te krijgen op de leerprestaties van de leerlingen en om hun ontwikkelingsevolutie in kaart te brengen en te vergelijken met genormeerde resultaten of met de resultaten van referentiegroepen, gebruikt de school een aantal **externe evaluaties**. Recente ontwikkelingen binnen de registratie van de leerlingengegevens zijn lovenswaardig. Deze gegevensverzameling vormt een degelijke basis om het leer- en ontwikkelingsproces doelgericht te ondersteunen, maar

leidt veeleer enkel tot remediëringsinitiatieven en minder tot doeltreffende **preventieve of klasinterne differentiatie**.

- De evaluatiepraktijk is maar gedeeltelijk afgestemd op het **leerlingenprofiel**. Enerzijds past de school sticordimaatregelen toe bij de evaluatie van leerlingen met leerstoornissen. Anderzijds is de weg naar gedifferentieerde evaluatie bij leerlingen met leerproblemen of leervoorsprong weinig ingeburgerd.
- De gesprekken en de documentenanalyse illustreren de openheid en de bereidheid om zich als school de principes van breed evalueren eigen te maken en zich hierin blijvend te **professionaliseren**. Het resultaat van deze inspanningen situeert zich vooral op het vlak van de ontwikkeling van schooleigen leer- en evaluatielijnen voor de **leergebiedoverschrijdende eindtermen** sociale vaardigheden en leren leren. De zoektocht naar een vertaling van deze evaluatielijnen in concrete kijkwijzers getuigt van een reflecterende houding en bijsturing van de evaluatiepraktijk. Het betekent dan ook een uitdaging voor de school om de verworven inzichten in verschillende evaluatievormen en -methodieken verder te vertalen naar de klaspraktijk.
- De school is zich bewust van de mogelijkheden die de outputgegevens bieden om de **effecten** van de onderwijs- en leerprocessen te onderzoeken, maar ze wendt deze informatie nog te weinig aan om haar **onderwijskwaliteit** te bewaken.

4.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- **Reflectie** over de evaluatiepraktijk en een verdieping in de visie op breed evalueren, gaf ook aanleiding om de kwaliteit van de rapportering bij te sturen. Vanuit pedagogische studiedagen, personeelsvergaderingen en werkgroepvergaderingen kreeg de schriftelijke rapportering inhoudelijk vorm. Deze **doelgerichte aanpak** resulteert sinds dit schooljaar in een geactualiseerd rapport.
- De nieuwe benadering van schriftelijk rapporteren steunt op **uniforme afspraken** en richt zich op een brede beeldvorming en een transparante communicatie met de ouders. Het rapport benadert verschillende aspecten van de persoonlijkheidsontwikkeling en vertoont een duidelijke relatie met de eindtermen en de leerplannen. De school rapporteert met punten, aangevuld met woordelijke onderbouwingen en een waardeoordeel.
- Bijzondere aandacht gaat naar de rapportering over 'relationele vorming' en 'leren leren'. Hoewel de school hiervoor een aantal criteria hanteert, biedt de rapportering minder perspectieven om de vorderingen die de leerling maakt voor deze **leergebiedoverschrijdende eindtermen**, in kaart te brengen.
- Via formele contacten en de toetsenmap krijgen de ouders **procesgerichte feedback** over de vorderingen van hun kind. Bijkomende overlegmomenten bij probleemsituaties en bij niveauovergangen en ook de informele contacten creëren mogelijkheden om onderling vragen te stellen en toelichting te geven bij het leer- en ontwikkelingsproces van de leerling.
- Binnen het ondersteuningsproces van leerlingen met specifieke onderwijsnoden heeft de school beginnende aandacht voor **gedifferentieerde rapportering**. De ondernomen maatregelen komen in overleg tot stand. De communicatie hierover gebeurt op een transparante wijze.
- Om de **overgang** naar het secundair onderwijs en om de continuïteit van de leerbegeleiding te bevorderen, wisselt de school leerlingengegevens uit en krijgen de ouders een baso-fiche mee. Deze informatie over de leerling steunt op het leerlingendossier, maar de gegevens zijn te eenzijdig om de leerling talentgericht te

oriënteren. De huidige schriftelijke rapportering betekent alvast een goede aanzet om de adviezen transparanter te onderbouwen.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school kent een collegiaal en gedeeld **leiderschap**. De inbreng van het zorgteam en de stimulerende impulsen vanuit de werkgroepen vergroten het draagvlak in de school. Er is een vlotte samenwerking met de begeleidingsdienst die het onderwijskundig functioneren ondersteunt.
- Om **vernieuwingen** te implementeren en afspraken uit te voeren, rekent het beleid overwegend op het verantwoordelijkheidsgevoel en de professionaliteit van de teamleden. Dit resulteert evenwel in uiteenlopende resultaten. Binnen het implementatieproces mist de school een doelgerichte aansturing, een doeltreffende ondersteuning en een planmatige opvolging en evaluatie.
- De school voert een democratisch en participatief beleid. De overlegmogelijkheden, de transparante informatiedoorstroming en de laagdrempelige communicatie stimuleren de betrokkenheid om samen **beslissingen** te nemen. De mate waarin gezamenlijk genomen beslissingen zich vertalen in een blijvend karakter, heeft nog groeimogelijkheden.
- De **reflecterende houding** over de eigen onderwijskwaliteit groeit. Een grondige analyse van de verschillende outputgegevens gebeurt in mindere mate om de kwaliteit van de onderwijs- en leerprocessen te onderzoeken, te bewaken en bij te sturen.
- Hoewel het beleid duidelijke prioriteiten vooropstelt en verbeteringsacties onderneemt, ontbreekt een doeltreffend **nascholingsbeleid** op korte en langere termijn. De individuele professionaliseringsmogelijkheden worden weinig benut.
- De groeiende instroom van Franstalige leerlingen heeft geleid tot reflectie over en een organisatorische bijsturing van de gegenereerde uren Rand en Taal. Binnen het gevoerde '**taalbeleid**' ligt het accent op het communicatief taalgebruik en op een geïntegreerde ondersteuning in de klaspraktijk. De school onderzocht nog niet de mogelijkheden om een beleid rond vreemdetalenonderwijs te voeren dat afgestemd is op de specifieke schoolsituatie.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerprestaties voor het leergebied Nederlands.
- De gelijkgerichte uitvoering van leesbevorderende activiteiten.
- De leerplangerichte evaluatiepraktijk binnen het leergebied Nederlands.
- Het volledige en evenwichtige onderwijsleeraanbod binnen het leergebied wereldoriëntatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De verkenning van brede evaluatievormen.
- De groeiende aandacht voor de rapportering over vaardigheden en attitudes, in relatie met de leergebiedoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De transparante en laagdrempelige communicatie.
- De mogelijkheden tot participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor het leergebied Frans de beginsituatie van de leerlingen in kaart brengen en het onderwijsleeraanbod hierop afstemmen.
- Voor het leergebied wereldoriëntatie de evaluatiepraktijk leerplangericht vervolledigen.
- Voor de onderzochte leergebieden de differentiatiemogelijkheden optimaliseren.
- Voor de onderzochte leergebieden de individuele professionaliseringsmogelijkheden meer benutten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De evaluatiepraktijk verder afstemmen op de richtlijnen in het leerplan.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De autonomie van de school aanwenden om een beleid rond vreemdetalenonderwijs te voeren, afgestemd op de eigenheid van de schoolpopulatie.
- De outputgegevens nog meer aanwenden in functie van de kwaliteitsbewaking.
- De vernieuwingsinitiatieven verder ondersteunen en opvolgen in de klaspraktijk.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- De regelgeving naleven over het raadplegen van de inspraakorganen rond het facultatief vreemdetalenonderwijs (omzendbrief BaO/2004/02 tweedetaal- en vreemdetalenonderwijs in het gewoon basisonderwijs, d.d. 04/05/2009).

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lieve Leconte

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: